

Strony i uczestnicy transakcji leasingowej

Do zawarcia umowy leasingowej potrzebne są przynajmniej dwa podmioty gospodarcze: leasingodawca – właściciel przedmiotu leasingu oddający go w użytkowanie oraz leasingobiorca – użytkujący.

Wynika to bezpośrednio z istoty leasingu, jednak jest podejściem czysto teoretycznym. W praktyce przy zawieraniu umowy leasingu uczestniczy pośrednio lub bezpośrednio kilka współpracujących firm.

Są nimi w szczególności:

- leasingodawca,
- leasingobiorca,
- poręczyciele leasingobiorcy (niekoniecznie – z instytucji poręczenia korzysta się w wyjątkowych przypadkach, kiedy sytuacja finansowa leasingobiorcy nie daje gwarancji na spłatę należności leasingowych, co w znacznym stopniu zwiększałoby ryzyko leasingodawcy),
- dostawca sprzętu,
- bank,
- towarzystwo ubezpieczeniowe.

Leasingodawca

Najczęściej jest to wyspecjalizowana firma świadcząca usługi finansowe lub podmiot powołany przez bank. Forma prawna leasingodawcy może być dowolna, ale najczęściej mamy tu do czynienia ze spółkami prawa handlowego, tj. spółką z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółką akcyjną. Z punktu widzenia leasingobiorcy forma prawna leasingodawcy nie jest bez znaczenia, gdyż w przypadku firm posiadających osobowość prawną ma on możliwość uzyskania wiarygodnych informacji na temat swego partnera z rejestrów handlowych.

Leasingobiorca

Teoretycznie może być nim każdy podmiot gospodarczy. Dla leasingodawcy jest obojętne czy ma do czynienia z dużą spółką akcyjną czy z osobą fizyczną prowadzącą drobną działalność gospodarczą na własny rachunek, jeśli tylko posiada „zdolność kredytową”. Istotne natomiast jest kto występuje w imieniu firmy, czy osoba reprezentująca ma prawo do podpisania umowy i czy jej podpis jest wystarczający, aby umowa nabrała mocy. Gdy mamy do czynienia ze spółką prawa handlowego osoby te figurują w wypisie z rejestru jako uprawnione do działania w jej imieniu, są to członkowie zarządu i prokurenci. W przypadku spółek cywilnych umowę podpisują wszyscy wspólnicy.

Poręczyciel

W sytuacji gdy leasingobiorca nie spełnia warunków stawianych przez leasingodawcę co do swojej zdolności kredytowej, tzn. nie może udokumentować odpowiednich obrotów i dochodów, transakcja może dojść do skutku pod warunkiem, że przedstawi on poręczyciela, który te warunki spełni. Poręczycielem może być zaprzyjaźniona firma, która zgodzi się przyjąć na siebie ciężar długu leasingobiorcy w przypadku jego niewypłacalności. Osoby reprezentujące poręczyciela, podobnie jak reprezentanci leasingobiorcy, muszą być do tego uprawnione.

Dostawca

Jest to osoba, od której leasingodawca kupuje przedmiot leasingu. Wyboru dostawcy i sprzętu najczęściej dokonuje leasingobiorca. Większość firm leasingowych pozostawia swym klientom w tym względzie pełną swobodę. Ponadto podpisując umowę leasingu, leasingodawca ceduje na leasingobiorcę wszelkie prawa z tytułu gwarancji i rękojmi. W przypadku wadliwego działania sprzętu, kłopotów z serwisem itp. dochodzi on swych praw bezpośrednio u dostawcy, a nie u leasingodawcy, chociaż to on jest faktycznie właścicielem sprzętu. Sytuacja, w której klient wybiera dostawcę uwalnia leasingodawcę od

odpowiedzialności za ewentualną niesolidność dealera.

Bank

Najczęściej jest podmiotem faktycznie finansującym transakcję. Firma leasingowa zawierająca wiele umów, a zatem często nabywająca drogie maszyny musi posiłkować się obcym kapitałem. Odbywa się to na zasadzie wykupu przez bank przyszłych należności z tytułu zawartych umów leasingu. Firma leasingowa dostosowuje więc swoje warunki finansowe (proponowane klientowi) do warunków jakie stawia bank. Wysokość opłat leasingowych musi być tak skalkulowana, aby po sprzedaniu ich jako wierzytelności bankowi, leasingodawcy pozostał jeszcze jakiś zysk. Ponadto bank określa również wymogi dotyczące leasingobiorcy, czyli dokumenty jakie ma przedstawić, zabezpieczenia finansowe (weksle, kaucje), obroty, dochody itp.

Towarzystwo ubezpieczeniowe

Leasingowany przedmiot powinien być ubezpieczony od kradzieży, pożaru, zniszczenia itp. Jest to szczególnie ważne dla leasingobiorcy, gdyż utrata czy zniszczenie przedmiotu leasingu nie zwalnia go od płacenia opłat leasingowych, a czasami wymagane jest zapłacenie wszystkich pozostałych rat od razu. Utrata nieubezpieczonego sprzętu stawia więc leasingobiorcę w wyjątkowo nieprzyjemnej sytuacji.

Firmy leasingowe dopuszczają różne możliwości ubezpieczenia sprzętu:

Sprzęt ubezpiecza leasingodawca. Często duże firmy leasingowe posiadają umowy z towarzystwami ubezpieczeniowymi na ubezpieczenie wszystkich oddawanych w leasing przedmiotów. Ubezpieczenie takie jest z reguły tańsze od indywidualnego ubezpieczenia, a jego koszt wliczony jest w cenę leasingu.

Leasingodawca ubezpiecza przedmiot leasingu na „normalnych” zasadach w dowolnym towarzystwie ubezpieczeniowym, a

poniesione koszty dolicza do opłat leasingowych. Zawarta w tym przypadku umowa ubezpieczenia może nie być korzystna dla leasingobiorcy, choć to on płaci składkę.

Klient sam wybiera towarzystwo ubezpieczeniowe (po wcześniejszym uzgodnieniu z leasingodawcą), w którym chce ubezpieczyć leasingowany przedmiot. Leasingodawca płaci składkę ubezpieczeniową, a następnie powiększa koszt leasingu o wydaną na ubezpieczenie kwotę.

Leasingobiorca sam ubezpieczenia użytkowany sprzęt. Może w ten sposób wybrać najkorzystniejszą dla siebie ofertę ubezpieczenia, ale nie może tego wydatku zaliczyć do kosztów uzyskania przychodu, ponieważ nie jest właścicielem ubezpieczonego sprzętu.

Transakcja leasingowa tworzy sieć relacji, a nie tylko dwustronny stosunek między właścicielem i użytkownikiem. Finansujący zawiera umowę nabycia przedmiotu z dostawcą, natomiast korzystający wybiera rzecz i określa, do czego będzie jej używał. W rezultacie ustalenia dotyczące zakupu mogą wpływać na późniejszą umowę leasingu. Warto więc sprawdzić, czy warunki dostawy, gwarancji i odbioru są zgodne z terminami oraz odpowiedzialnością przewidzianą w kontrakcie finansowym.

Leasingodawca ocenia ryzyko finansowe oraz zdolność kontrahenta do regulowania opłat. Może żądać dokumentów o sytuacji firmy, zabezpieczeń lub wkładu początkowego. Dla leasingobiorcy nie powinno to być zaskoczeniem, ale nie każda prośba ma jednakowe znaczenie. Przed podpisaniem trzeba rozumieć, kiedy zabezpieczenie może zostać wykorzystane, jak długo pozostaje w mocy i jakie działania trzeba podjąć, by je zwolnić po prawidłowym wykonaniu umowy.

Dostawca odpowiada przede wszystkim za sprzedaż oraz wydanie rzeczy, lecz jego rola może trwać dłużej dzięki serwisowi, szkoleniu czy obsłudze gwarancyjnej. Korzystający powinien

ustalić, z kim kontaktować się przy usterce oraz czy zgłoszenie do dostawcy wymaga równoczesnego powiadomienia finansującego. Jasny przebieg reklamacji ogranicza ryzyko, że problem techniczny przerodzi się w spór o opłaty albo niewykonanie obowiązków umownych.

Ubezpieczyciel, bank, poręczyciel i pośrednik mogą uzupełniać podstawowy układ stron. Każdy z nich działa na podstawie własnej umowy i zakresu odpowiedzialności. Samo pojawienie się dodatkowego uczestnika nie oznacza, że przejmuje on wszystkie obowiązki leasingodawcy. Dobrze jest sporządzić prostą mapę relacji: kto jest właścicielem, kto płaci, kto użytkuje, kto serwisuje, a kto wypłaca świadczenie po szkodzie. Taka mapa pomaga wychwycić luki przed zawarciem umowy.

Interesy stron nie są identyczne. Korzystający chce sprawnego sprzętu i przewidywalnych kosztów, finansujący oczekuje spłaty oraz zachowania wartości przedmiotu, a dostawca dąży do prawidłowego rozliczenia sprzedaży. Konflikt może pojawić się w sytuacji opóźnienia dostawy, wady lub szkody. Umowa powinna przewidywać ścieżkę działania w takich przypadkach, a pracownicy przedsiębiorstwa powinni wiedzieć, komu i w jakim terminie zgłosić zdarzenie.

W praktyce przydatne jest wyznaczenie w firmie osoby odpowiedzialnej za kontakt z finansującym i dostawcą. Gdy kilka osób niezależnie przekazuje informacje, łatwiej o rozbieżne ustalenia lub przeoczenie terminu. Osoba prowadząca umowę może gromadzić korespondencję, pilnować odbioru dokumentów oraz przypominać o przeglądach i płatnościach. Nie przejmuje przez to obowiązków pozostałych stron, ale zapewnia, że przedsiębiorstwo reaguje na zdarzenia w uporządkowany sposób.

Odbiór przedmiotu ma znaczenie dla wszystkich uczestników. Protokół powinien odnotować stan rzeczy, kompletność wyposażenia i ewentualne zastrzeżenia. Jeśli wada zostanie zauważona dopiero po podpisaniu odbioru, trudniej ustalić, czy

istniała przy dostawie. Dokumentacja fotograficzna, numer seryjny oraz potwierdzenie przekazania instrukcji mogą ograniczyć spory. Procedura powinna być znana pracownikowi, który będzie faktycznie korzystał z urządzenia.

Podział ról warto sprawdzić także w chwili wystąpienia szkody. Użytkownik może jako pierwszy zauważyć problem, ubezpieczyciel przyjmuje zgłoszenie, a finansujący pozostaje właścicielem rzeczy i może być uprawniony do świadczenia. Terminy i kolejność zawiadomień wpływają na możliwość sprawnego rozliczenia. Przed rozpoczęciem eksploatacji dobrze jest więc przygotować kontakt do każdej strony oraz krótką instrukcję postępowania na wypadek awarii lub wypadku.

W praktyce przydatne jest wyznaczenie w firmie osoby odpowiedzialnej za kontakt z finansującym i dostawcą. Gdy kilka osób niezależnie przekazuje informacje, łatwiej o rozbieżne ustalenia lub przeoczenie terminu. Osoba prowadząca umowę może gromadzić korespondencję, pilnować odbioru dokumentów oraz przypominać o przeglądach i płatnościach. Nie przejmuje obowiązków pozostałych stron, ale zapewnia uporządkowaną reakcję przedsiębiorstwa.

Odbiór przedmiotu ma znaczenie dla wszystkich uczestników. Protokół powinien odnotować stan rzeczy, kompletność wyposażenia i ewentualne zastrzeżenia. Jeśli wada zostanie zauważona dopiero po podpisaniu odbioru, trudniej ustalić, czy istniała przy dostawie. Dokumentacja fotograficzna, numer seryjny oraz potwierdzenie przekazania instrukcji mogą ograniczyć spory. Procedura powinna być znana pracownikowi, który będzie korzystał z urządzenia.

Podział ról warto sprawdzić także w chwili wystąpienia szkody. Użytkownik może jako pierwszy zauważyć problem, ubezpieczyciel przyjmuje zgłoszenie, a finansujący pozostaje właścicielem rzeczy i może być uprawniony do świadczenia. Terminy i kolejność zawiadomień wpływają na sprawne rozliczenie. Przed rozpoczęciem eksploatacji dobrze jest przygotować kontakty do

każdej strony oraz instrukcję postępowania na wypadek awarii.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.